

FRAN LEVSTIK (1831–1887)

- rojen v Doljnih Retjah pri Velikih Laščah
 - kot kmečki fant je med svojimi sošolci v gimnaziji veljal za najbolj občudovanega dijaka
 - doletela ga je bridka usoda: skozi življenje se je prebijal brez stalne zaposlitve (domači učitelj, urednik) in šele proti koncu življenja je dobil stalno službo v ljubljanski licejski knjižnici
 - nekaj časa je živel na Dunaju in je nekoč pot z Dunaja do doma prehodil kar peš
 - kazal je nadarjenost za različna področja literarnega delovanja. Ukvarjal se je s pesništvom, pripovedništvom, dramatikom, esejistiko, literarno kritiko in zgodovino.
 - tedanjim pisateljem, zlasti nadarjenemu Jurčiču, je želel pomagati z nasveti – v ta namen je napisal Popotovanje od Litije do Čateža, kot vzorec ljudske pripovedi pa povest Martin Krpan
 - umrl je zelo bolan v Ljubljani
-
- Proza: Martin Krpan z Vrha, Popotovanje iz Litije do Čateža, Deseti brat, Kdo je napravil Vidku srajčico
 - Poezija: Pesmi, Tonine pesmi, Franjine pesmi, Pripovedne pesmi, Refleksije, Satire, Pesmi za mladino
 - Dramatika: Tugomer

DVE OTVI

- pesem je **izpovedna/lirska**
- pesnik izpoveduje **nasprotje** med zunanjim svetom in njegovo duhovno sfero
- če pesnik v pesmi opiše razpoloženje, pravimo, da je pesem **razpoloženjska**
- **dve otvi** sta **simbol** ljubezni

1. kitica: realistična	2. kitica: romantična
okrasni pridevek: <i>skalni grad, kristalni hlad</i>	okrasni pridevek: <i>dneve pretekle</i>
poosebitev: <i>(dve otvi) veslata v kristalni hlad</i>	poosebitev: <i>(srce) na lice usiplje solze</i>
inverzija: /	inverzija: <i>dneve pretekle, utriplje srce</i>
rimani pari: <i>grad – hlad</i>	rimani pari: <i>srce – solze</i>
rima: pretrgana	rima: pretrgana
realistično: lirski subjekt, dve otvi priletita na jezero in plavata na vodi v hladnem dnevu	romantično: lirski subjekt – pesnik, srce utriplje, srce usiplje (usipati – padati v velikih količinah) solze, zamišljeno